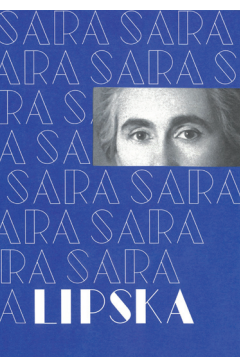

Katalog wydawniczy

Majgorzata Omilanowska-Kiljańczyk

MARIAN LALEWICZ
ARCHITEKT

petersbursko-warszawski

ANNA SYLWIA CZYŻ

PAŁACE WILNA
XVII-XVIII WIEKU

NARODOWY INSTYTUT
POLSKIEGO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO ZA GRANICĄ

POLONIKA

Jest to seria wydawnictw naukowych, punktowanych zgodnie z wykazem MNiSW. Instytut Polonika prezentuje w niej efekty zarówno własnych projektów badawczych, jak i materiały wytworzone przez badaczy spoza tej placówki, które dają istotny wkład do wiedzy o polskim dziedzictwie kulturowym znajdującym się poza krajem.

Instytut Polonika stosuje się do ustalonej procedury recenzji naukowej dla wszystkich monografii naukowych lub monografii pod redakcją naukową oraz przestrzega zasady etyki publikacyjnej, mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom publikacyjnym, w szczególności zgodne z wytycznymi Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej (Committee on Publication Ethics).

„Zmarł jak żył, na skrzydłach...” Antoni Wiwulski (1877–1919). Artysta epoki Młodej Polski

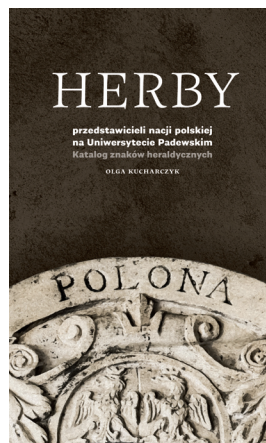
Autor: Krzysztof Stefański

Tłumaczenie: Aleksandra Sobczak-Kövesi
(jęz. ang.) Edita Gudišauskaitė (jęz. lit.) /
Rok wydania: 2024 / Liczba stron: 584 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-79-1

Jest to opowieść o niestrudzonym artyście, ale i człowieku borykającym się z życiem i chorobą, kochającym i doznającym zawodów osobistych i artystycznych.

W trakcie lektury autor przenosi czytelników do rosyjskiej Totmy, gdzie urodził się Wiwulski, Wiednia, w którym się kształcił, ukochanego i nowoczesnego Paryża oraz obdarzonego sentymentem Wilna. W szumie ulic tych i innych miast toczy się życie osobiste i twórcze rzeźbiarza – osobliwe relacje z matką, relacja romantyczna z Heleną i przyjacielską Marią Mickiewiczówną, wpływowym, ale także przeżywającym twórcy kryzys Ignacym Janem Paderewskim. Tekst Krzysztofa Stefańskiego lśni anegdotami,

historyjkami, fragmentami osobistej korespondencji Wiwulskiego z bliskimi. Tak skonstruowana narracja ukazuje niemal intymny świat artysty, który – jak każdy – doświadcza zarówno sukcesów, jak i niepowodzeń zawodowych, troszczy się o wątłe zdrowie, tęskni za bliskimi, zastanawia się na sobą, próbuje zgłębić zagadkę miłości.

Herby przedstawicieli nacji polskiej na Uniwersytecie Padewskim. Katalog znaków heraldycznych

Autor: Olga Kucharczyk / Wstęp: Mirosław Lenart / Esej: Franco Benucci

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 530 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-73-66172-60-9

Co łączy Jana Zamoyskiego, Mikołaja Kopernika i Jana Kochanowskiego? Odpowiedź wydaje się pozornie oczywista. Wszyscy zapisali się na wieki w polskiej kulturze, ale ukończyli też tę samą uczelnię – Uniwersytet Padewski. Był on u progu nowożytności jednym z najpopularniejszych wśród studentów europejskich. Polsko-litewscy studenci byli w Padwie jedną z najliczniejszych i najbardziej znaczących grup, która pozostawiła po sobie niezwykłą pamiątkę – unikatowy zespół heraldyczny.

Książka prezentuje z jednej strony zespół heraldyczny znajdujący się w Palazzo del Bo, z drugiej opowiada dzieje uczelni oraz

przybliża obyczaje i zasady umieszczania herbów na uczelnianych murach. Jest to bogata i intrygująca historia związana nie tylko z procesem poszerzania katalogu postaci znaczących dla uczelni (początkowo byli w ten sposób honorowani tylko rektorzy), lecz także zmian herbowych wizerunków.

Publikacja jest kontynuacją wydawnictwa jubileuszowego pt. *Album Polonicum 1592–1745. Metryka nacji polskiej w Padwie* (2019) związanego z 800-leciem włoskiej uczelni.

„Szczęśliwe nieba krajów włoskich!” Freskant Michelangelo Palloni w Wielkim Księstwie Litewskim

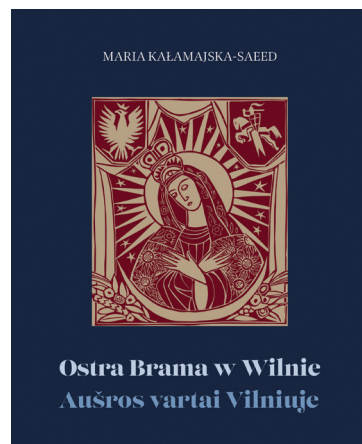
Autor: Anna Sylwia Czyż, Piotr Jamski

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 196 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-75-3

Michelangelo Palloni to najwybitniejszy w Rzeczypospolitej twórca malarstwa ściennego (freskowego) końca XVII wieku. W czasie odbudowy Polski po wieloletnich wojnach jego sztuka rozbłysła tak, jakby powtórzył się złoty czas baroku epoki Wazów, zniszczony przez okupację moskiewską. Malarstwo Palloniego zdobi między innymi pałac w Wilanowie, kaplicę misjonarzy w Łowiczu oraz kościoły farny i reformatów w Węgrowie.

Kościół Notre-Dame-de-Bonsecours w Nancy. Polskie mauzoleum królewskie w Lotaryngii

Autorzy: Paweł Migasiewicz, Jakub Sito

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 296 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-74-6

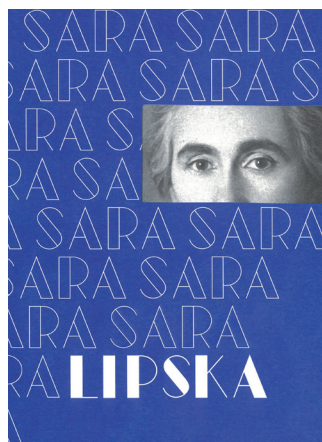
Książka poszerza wiedzę o polskich fundacjach artystycznych we Francji. Wieloletni pobyt króla Stanisława Leszczyńskiego w Lotaryngii zaowocował licznymi dziełami architektury, przede wszystkim wielką przebudową Nancy. Założył plac Królewski, który od XIX w. nosi nazwę place Stanislas. Polski i lotaryński władca ufundował też nowy kościół Notre-Dame-de-Bonsecours w Nancy. Zachowało się w nim, oprócz najcenniejszych nagrobków króla, królowej, Franciszka Maksymiliana Ossolińskiego i serca Marii Leszczyńskiej, wiele zabytków z czasów fundacji i późniejszych – poloników o dużej wartości artystycznej i historycznej.

Ostra Brama w Wilnie

Autor: Maria Kałamajska-Saeed

Tłumaczenie na język litewski: Mindaugas Paknys / Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 397 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-73-9

Publikacja zawiera równoległy przekład na język litewski. Jest wzbogacona o nowy materiał ikonograficzny i dokumentacyjny oraz serię fotografii wykonanych w 2022 r. Autorka wszechstronnie i erudycyjnie przedstawia dzieje kultu Ostrej Bramy. Wnikliwie prezentuje zawile dzieje cudownego obrazu Matki Bożej i jego wartości artystyczne. Choć to w pełni naukowa książka, czyta się ją jednak jak wspaniałą, wysmakowaną powieść.

Sara Lipska. Artystka wszechstronna

Autor: Ewa Ziemińska

Rok wydania: 2023 / Współwydawca: Muzeum Narodowe w Warszawie / Liczba stron: 384 /
Oprawa: półtwarda / ISBN: 978-83-66172-71-5

Historia życia bohaterki książki rozpoczyna się w Mławie, ale toczy się głównie w Paryżu. Życiorys artystki jest skrupulatnie odtworzony przez autorkę na podstawie głównie francuskich archiwaliów, listów i wspomnień oraz wywiadów przeprowadzonych w Paryżu. W postaci Sary Lipskiej (1882–1973) skupione są różnorodne problemy, ale i typowe dla sporej grupy kobiet-artystek. Wszystko autorka przedstawia na tle żydowskich środowisk, z których pochodziła Lipska, oraz osadza w realiach ówczesnego Paryża, w tym diaspory polskiej.

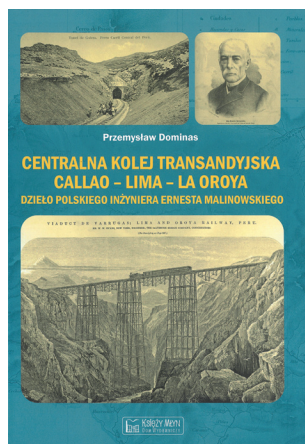
Marian Lalewicz. Architekt petersbursko-warszawski

Autor: Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 410 /
Oprawa: półtwarda / ISBN: 978-83-66172-66-1

Marian Lalewicz (1876–1944) to jeden z najbardziej twórczych architektów swoich czasów. Życie i karierę zawodową podzielił między Rosję, gdzie spędził 23 lata swojej młodości, i Polskę, gdzie przeżył 26 lat, aż do tragicznej śmierci w czasie powstania warszawskiego w zbiorowej egzekucji.

Projekty opracowane przez M. Lalewicza cechowała funkcjonalność i modernistyczna prostota. Był profesjonalistą z charyzmatyczną wiarą w to, że architektura i założenia urbanistyczne mają oczywisty wpływ nie tylko na życie ludzi, lecz także są częścią szeroko pojętej kultury, w tym kultury życia publicznego. W publikacji autorka szczegółowo przedstawia jego projekty architektoniczne, analizuje wybory twórcze. Częścią książki jest także opowieść biograficzna, która ożywia bohatera i intryguje swoją złożonością.

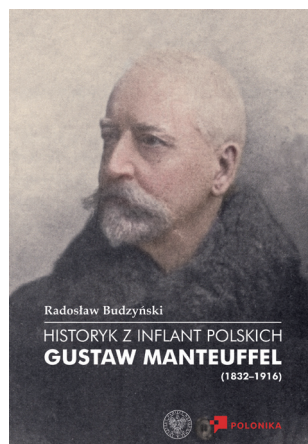
Kolej Transandyjska – Callao-Lima-La Oroya, dzieło polskiego inżyniera Ernesta Malinowskiego

Autor: Przemysław Dominas

Rok wydania: 2023 / Współwydawca: Księży Młyn. Dom Wydawniczy Michał Koliński
Liczba stron: 375 / Oprawa: twarda /
ISBN: 978-83-7729-691-2

Jest to niezwykła historia wyjątkowej linii kolejowej, którą zaplanował i zaprojektował Polak – Ernest Malinowski. Jej budowa była nie lada wyzwaniem dla konstruktorów i wykonawców. Powstała trasa, której przebieg może być przygodą życia. Pociąg pokonuje zbocza zygzakami, znika w licznych tunelach, aby za chwilę wtoczyć się z hukiem na mosty. Część wiaduktów zwieszona jest nad dolinami, między ziemią a niebem.

Być może linia Callao-Lima-La Oroya w Andach będzie następnym punktem na mapie obiektów światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

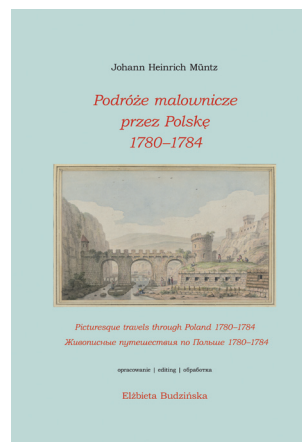
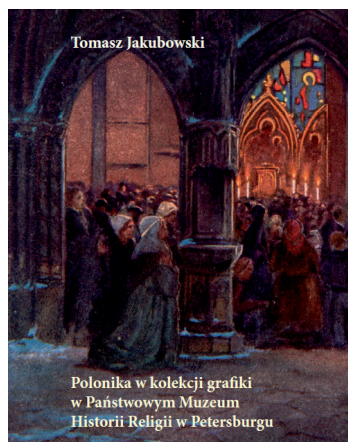

Historyk z Inflant Polskich. Gustaw Manteuffel (1832–1916)

Autor: Radosław Budzyński

Rok wydania: 2023 / Współwydawca: Instytut Pamięci Narodowej
Liczba stron: 534 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-8229-702-7
(IPN), 978-83-66172-62-3 (Instytut Polonika)

Gustaw Manteuffel był propagatorem wiedzy o Inflantach Polskich, z wykształcenia – historyk, etnolog, krajoznawca i prawnik. Publikacja jest pierwszą próbą monograficznego spojrzenia na postać zasłużonego dla naszego kraju historyka. To interesujące studium tożsamości polsko-inflanckiej, które zwraca uwagę na wątpliwości, jakie pojawiają się w wypadku badania polskiego dziedzictwa na rubieżach dawnej Rzeczypospolitej. Książka w dużej mierze bazuje na źródłach nieznanych lub pomijanych, pochodzących ze zbiorów publicznych i prywatnych, co jest niewątpliwą wartością dla czytelnika. Publikacja jest bogato ilustrowana, co znakomicie uzupełnia jej treść.

Polonika w kolekcji grafiki w Państwowym Muzeum Historii Religii w Petersburgu

Autor: Tomasz Jakubowski

Rok wydania: 2022 / Liczba stron: 596 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-57-9

To pionierskie opracowanie graficznych dokumentów życia społecznego XIX i początku XX w. Dotychczas była to w znacznym obszarze terra incognita, nigdy niebadana. Książka zawiera katalog ponad czterystu obiektów polskiej proweniencji i mieszczących się tylko w Dziale Grafiki Państwowego Muzeum Historii Religii w Petersburgu.

Jest to pierwszy w polskiej literaturze przedmiotu całościowo ustystematyzowany materiał graficznych dokumentów życia społecznego. Znajdują się tu drzeworyty ludowe, oleodruki religijne, kartki pocztowe, w tym świąteczne, często ilustrujące obyczaje i życie wsi, ryciny z przedstawieniami postaci i scen historycznych czy wizerunkami świętych, ale też fotografie i grafiki ukazujące budynki sakralne.

Johann Heinrich Müntz. Podróże malownicze przez Polskę 1780–1784

Opracowanie: Elżbieta Budzińska

Rok wydania: 2022 / Współwydawca: Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata / Liczba stron: 838 / Oprawa: twarda /
ISBN: 978-83-66172-58-6 (Instytut Polonika)
i 978-83-66758-14-8 (Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata)

Książka jest efektem wieloletniego zainteresowania Elżbiety Budzińskiej i jej badań dorobku Johanna H. Müntza (1727–1798), który zanim przyjechał do Polski, podróżował po Europie i do Palestyny. W Polsce pojawił się w 1778, a w latach 1781–1783 podróżował z księciem Stanisławem Poniatowskim, bratankiem króla Stanisława Augusta, po terenach jego ukraińskich posiadłości. Efektem tych wojaży jest zbiór ponad 300 zachowanych do dziś rysunków z obszernymi opisami.

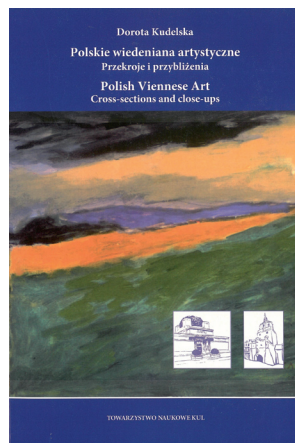
Müntz był pierwszym artystą w XVIII wieku, który przemierzając drogi Polski, Litwy,

Polesia, Podola, Wołyń, i wreszcie Mołdawii, szeroko rejestrował życie codzienne i pracę ludzi, pejzaż tych ziem i zabytki architektury. Był pierwszym, który rysował Puszczę Białowieską, bagna pińskie, porohy na Dnieprze, pływające mosty, kurhany i studnie na stepie czy uprawy lnu i arbuszów. To niezwykle dokument tych czasów, który był doceniany przez potomnych.

Autorka opracowania zaprezentowała obszerny biogram artysty, ze szczególnym uwzględnieniem jego kilkuletniego pobytu w Polsce. Przedstawiła skomplikowaną historię wędrówki jego rysunków i notatek, z czasem zebranych w trzech albumach, charakteryzując jego twórczość rysunkową i pisarską. Nadto opatrzyła XVIII-wieczny tekst źródłowy naukowymi komentarzami.

Ze względu na niebywałą naukową wartość historycznego źródła – rysunkowego i opisowego – Instytut Polonika opublikował rękopis w języku francuskim, który został też przetłumaczony na język polski – albumy moskiewskie i album warszawski, a następnie przetłumaczony na język angielski i rosyjski. Tym trójjęzycznym tekstom towarzyszą faksymile rysunków i oryginalnych opisów – źródło wiedzy o XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej.

W Wiedniu, Paryżu i Monachium... Artyści poza granicami w XIX i XX wieku

Redakcja: Dorota Kudelska

Rok wydania: 2022 (2020) / Współwydawca:
Towarzystwo Naukowe Katolickiego
Uniwersytetu Lubelskiego / Liczba stron: 576 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-7306-892-6

Jest to zbiór tematów z sympozjum naukowego wokół tematyki małych i dużych ojczyzn, sztuki uprawianej przez artystów poza granicami ich rodzimych krajów. Autorzy tekstów pochylają się nad wyimkami z biografii i umiejscawiają je w różnych miastach Europy – Paryżu, Wiedniu, Monachium. Wydana jest w dwóch językach (polskim i angielskim).

Paryskie konotacje dotyczą Mieczysława Golberga i Adolfa Baslera – promotorów tamtejszej polskiej kolonii artystycznej oraz atelier Antoine'a Bourdelle'a. Część dotycząca Wiednia omawia kształcenie artystów z ziem polskich w Kunstgewerbeschule (1868–1914) i Akademie der bildenden

Kunste (1726–1938). Przedstawia rolę Kazimierza Pochwalskiego jako profesora akademii, przybliża kontakty kilku generacji artystów polskich i czeskich z Wiener Secession oraz omawia różnice w strategiach ich działań. Z kolei tekst o Antonim Lange prezentuje twórczość lwowskiego Austriaka. Monachium natomiast ogniskuje relacje Jaroslava Věšina i Józefa Brandta oraz odniesienia dla polskiej kultury u „progu nowoczesności” (1892–1914). Rolę twórczych spotkań podkreślają zaś teksty o węgierskiej rzeźbiarce Elzie Kövesházi Kalmár i europejskiej „podróżnicy” Henryka Siemiradzkiego.

Dawne konstrukcje ciesielskie łacińskiej archikatedry pw. Wniebowzięcia NMP we Lwowie

Autor: Maciej Warchoł

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 220 /

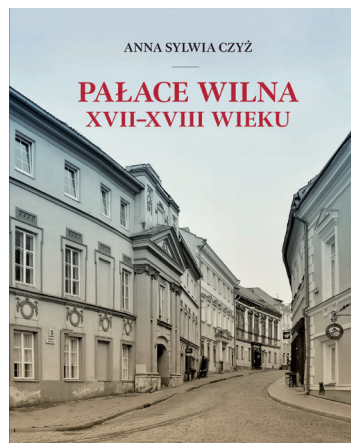
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-45-6

Więźba dachowa – konstrukcja dźwigająca pokrycie dachu, dachówki, gont, blachę i zabezpieczająca budynek przed oddziaływaniem czynników atmosferycznych – to jeden z najważniejszych elementów struktury dzieła architektonicznego i jednocześnie najmniej rozpoznawalny, często niedoceniany.

Książka prezentuje dziedzictwo myśli technicznej. Wykonane przez autora rysunki inwentarzowe i fotografie pomagają uzmysłwić sobie, jak przejrzysta i lekka jest XVI-wieczna struktura nad prezbiterium, a jak skomplikowana ze względu na kształt i wielkość konstrukcja XVIII-wiecznego hełmu wieżowego. Prace pomiarowe wymagały od autora odpowiedniej wiedzy i umiejętności

ich wykonywania. Musiał mieć też odwagę, aby poruszać się po wąskich elementach ze świadomością, że poniżej było kilka albo kilkanaście metrów otwartej przestrzeni bez zabezpieczenia.

Dodatkowo wydana w dwóch językach książka zawiera cenny, unikatowy, polsko-ukraiński i ukraińsko-polski słownik terminologii ciesielskiej.

Pałace Wilna XVII–XVIII wieku

Autor: Anna Sylwia Czyż

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 698 /

Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-44-9

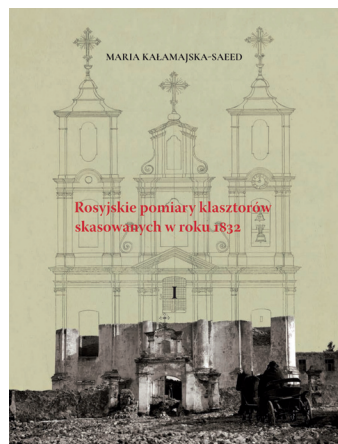
Monografia jest pierwszą próbą wszechstronnego przedstawienia dziejów magnackich i szlacheckich rezydencji w Wilnie, których losy były tak samo złożone jak historia Rzeczypospolitej. Nadal jednak ocalałe budynki są widoczne w krajobrazie miasta, a w ostatnich latach przywraca się także im blask.

Autorka omawia historyczne i architektoniczno-urbanistyczne uwarunkowania pałacowej architektury, charakterystykę ówczesnego wileńskiego środowiska architektów i budowniczych oraz tendencje i odstępstwa w architektonicznym kształcie rezydencji Wilna. Esencją publikacji jest katalog 41 pałaców. Tych zachowanych i niezachowanych. Ich noty wzbogacają wypisy archiwalne, niejednokrotnie przynoszące zaskakujące i nowe informacje, oraz część ilustracyjna, na którą składa się historyczna i współczesna

kartografia, rysunki pomiarowe i ikonografia z wybranymi współczesnymi fotografiami.

Publikację zamyka obszerny „Słownik architektów i budowniczych czynnych w Wilnie XVII–XVIII w.”.

Rosyjskie pomiary klasztorów skasowanych w roku 1832

Autor: Maria Kałamajska-Saaed

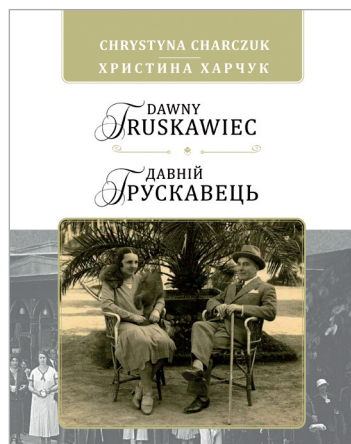
Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 608 (I tom);
656 (II tom) / Oprawa: twarda /
ISBN: 978-83-66172-40-1

Upadek powstania listopadowego w 1831 r. spowodował liczne restrykcje ze strony Rosji, m.in. kasatę klasztorów katolickich na zagrabionych ziemiach Rzeczypospolitej. Do naszych czasów zachowało się w nieprzekształconej postaci około 10% pomierzonych zespołów. Większość z nich uległa zniszczeniu w XIX w., ale głównie w czasach komunistycznego Związku Radzieckiego, część została drastycznie przekształcona.

Autorka nie tylko wyszukała w archiwach petersburskich i moskiewskich, a także wileńskich, mińskich i grodzieńskich kilkaset XIX-wiecznych pomiarowych inwentaryzacji i projektów przebudowy dawnych katolickich założeń klasztornych z terenu rosyjskiego zaboru, lecz także pozyskała ich skany. Materiały te pokazują – poprzez rzuty, przekroje

i rozrysowane elewacje – bardzo dokładnie architekturę, której najczęściej dziś już nie znamy.

Publikacja jest potężnym źródłem wiedzy o architekturze, głównie barokowej, z terenu dawnych ziem wschodnich Rzeczypospolitej, które otwiera nowe perspektywy badawcze.

Dawny Truskawiec

Autor: Chrystyna Charczuk

Rok wydania: 2022 / Liczba stron: 292 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-43-2

Truskawiec to cenione w okresie międzywojnia uzdrowisko z cieplicami, znajdujące się na ówczesnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej. Autorka prowadzi czytelnika ulicami miasta, prezentuje mijane pensjonaty i hotele, opowiada ich historię i omawia architekturę. Całość obrazują liczne archiwalne zdjęcia, widokówki i plany architektoniczne.

W Truskawcu istniało ponad 250 willi, hoteli i pensjonatów. Zabudowę tworzyły modne drewniane pensjonaty, domy zdrojowe czy też charakterystyczny dla uzdrowisk zadaszony, długi deptak spacerowy. W latach 30. XX w. zaczęła dominować murowana architektura modernistyczna o jasnych ścianach, dużych oknach i płaskich dachach. To dysonans tylko pozorny, bo skala tej nowej formy harmonijnie związała się z wcześniejszą tradycją.

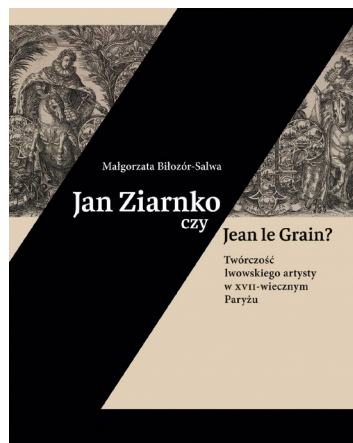
Bronisław Piłsudski. Dziennik 1882–1885

Opracowanie: Jolanta Żyndul

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 592 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-25-8

Smakowanie i doświadczanie prawdziwego, często niełatwego życia pod zaborami... tak można podsumować treść młodzieńczego dziennika Bronisława Piłsudskiego, starszego o rok brata Józefa, przyszłego Marszałka. To lektura niezwykle zajmująca, oparta na przechowywanym w Bibliotece im. Wróblewskich w Wilnie pełnym rękopisie dziennika. Codzienne, barwne wpisy diariusza są bardzo osobiste. Wiele w nich autorefleksji nad dojrzewaniem i rozwojem emocjonalno-seksualnym, wewnętrznych zmagani z własnym „ja”, samokształceniem narodowo-patriotycznym, wytyczaniem życiowych drogowskazów („Obowiązek, Matka i Bóg” oraz „Naprzód pracą”).

Jan Ziarnko czy Jean le Grain? Twórczość lwowskiego artysty w XVII-wiecznym Paryżu

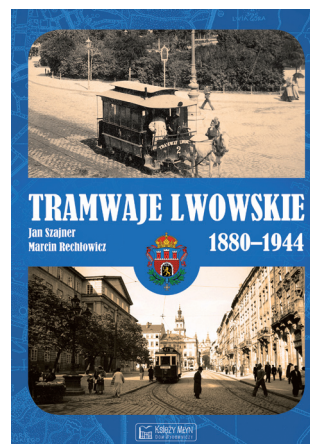
Autor: Małgorzata Biłozór-Salwa

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 324 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-36-4

To książka dla miłośników sztuki graficznej. Sięgną po nią także historycy, socjologzy, badacze propagandy czy przedstawiciele jednej z najstarszych i najliczniejszych społeczności polskich w Europie, czyli Polonia francuska.

Publikacja, zawierająca katalog rycin Jana Ziarnki, przedstawia wnikliwą analizę stylistyczną jego prac i nowatorską ich reinterpretację. Ukazuje nieznanne dotychczas oblicze tego wyjątkowego w całej historii grafiki polskiej, a nawet europejskiej, Polaka-erudyty. Jego prace trafiły na afisze, do almanachów czy kalendarzy, stanowiły ilustracje do alegorycznych druków politycznych. Jako dokumentalista epoki i propagator idei politycznych pośredniczył między władzą a ludem.

Zapomniane konteksty. Augsburg jako ośrodek rytownictwa wobec Rzeczypospolitej w XVII–XVIII wieku

Autor: Zbigniew Michalczyk

Rok wydania: 2020, 2023 / Liczba stron: 572 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-34-0

W przeszłości nowożytnie ryciny służyły jako popularne źródło przekazu ikonograficznego wykorzystywane przez innych artystów, ale były też ważnym elementem propagandowym wykorzystywanym przez zamawiającego. Autor przybliży dzieje ośrodka grafiki w Augsburgu ze wskazaniem wielorakich mechanizmów, które je kształtowały.

Książka odkrywa szerokie – nie tylko artystyczne, lecz także społeczne, kulturowe, polityczne i inne – związki łączące Rzeczpospolitą z augsburskim centrum rytownictwa w XVII–XVIII wieku na tle europejskiej perspektywy.

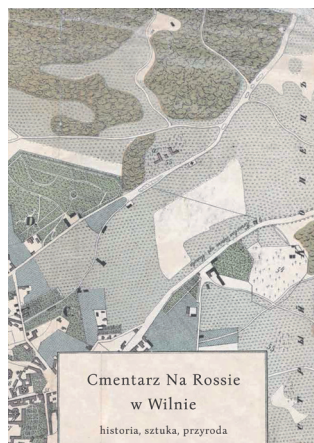
Tramwaje lwowskie 1880–1944

Autor: Jan Szajner, Marcin Rechlówicz

Rok wydania: 2020 / Współwydawca: Księży
Młyn Dom Wydawniczy / Liczba stron: 510 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-7729-506-9

Pierwsze tramwaje konne we Lwowie zostały uruchomione 5 maja 1880 r. przez towarzystwo Società Triestina Tramway z Triestu. Ruch tramwajów elektrycznych rozpoczął się 31 maja 1894 r., na kilka dni przed uroczystym otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej.

Publikacja zawiera bogaty opis różnych aspektów działalności lwowskich przewoźników tramwajowych. Autorzy pokazali szczególne miejsce tramwajów lwowskich nie tylko w życiu codziennym mieszkańców miasta, lecz także na kartach dzieł literackich. W książce można znaleźć anegdoty, sentymentalne wspomnienia oraz liczne ilustracje i cytaty z unikatowych źródeł, które oddają atmosferę ówczesnego Lwowa.

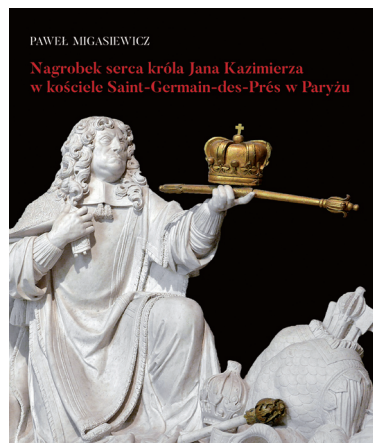
Cmentarz Na Rossie w Wilnie – historia, sztuka, przyroda

Praca zbiorowa pod redakcją naukową
Anny Sylwii Czyż, Bartłomieja Gutowskiego

Rok wydania: 2019 / Współwydawca:
Towarzystwo Naukowe „Societas Vistulana” /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-13-5

Książka powstała dzięki wspólnej pracy badaczy polskich i litewskich. Kompleksowo przedstawia obraz nekropolii na Rossie jako świadectwa wspólnego dziedzictwa kulturowego.

Autorzy prezentują zarówno historię miejsca, ocenę wartości artystycznej nagrobków, grobowców i kaplic, jak i kompozycję przestrzenną cmentarza z analizą szaty roślinnej. Tekst wzbogacają fotografie przedstawiające współczesny obraz nekropolii oraz nieznanne dotąd archiwalia. Publikacja jest dostępna w dwóch wersjach językowych – polskiej i litewskiej.

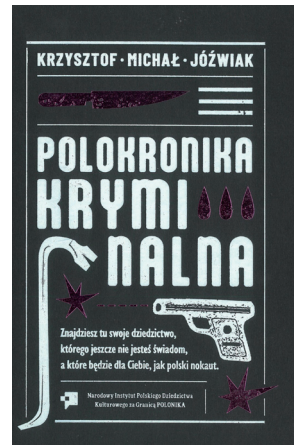
Nagrobek serca króla Jana Kazimierza w kościele Saint-Germain-des-Prés w Paryżu

Autor: Paweł Migasiewicz

Rok wydania: 2019 / Liczba stron: 168 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-16-6

Autor książki ze swadą ujął spektrum zagadnień dotyczących swoistego symbolu wielowiekowych relacji politycznych między Francją a Rzeczpospolitą. Badaczowi udało się zarysować szeroki kontekst historyczny i artystyczny, wyjaśnić wymowę ideową pomnika oraz bardziej precyzyjnie niż dotychczas naświetlić jego dzieje. Nagrobek serca króla Jana Kazimierza jest bowiem jednym z najważniejszych poloników artystycznych w Europie.

Polokronika kryminalna

Autor: Krzysztof Michał Józwiak

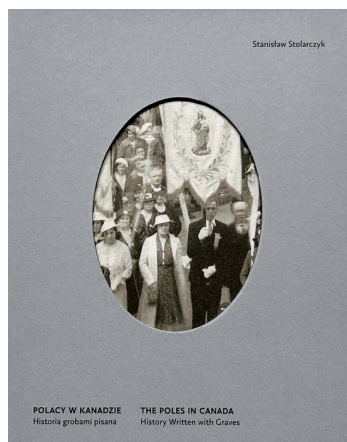
Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 320 /

Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-70-8

Publikacja skrywa w sobie wiele tajemnic i historii z dreszczykiem. Czytelnik zostaje zabrany w podróż, która – niczym zbrodniczy duet – łączy niewinne miejsca z morderstwami jak z filmowego scenariusza. W czasie tej podróży dowiaduje się o śmierci hrabiego, przeżywa morderczą walkę o posadę śmieciarza, może wpaść w obłąd oglądacza zwłok, uciec katu spod topora, spotkać potwora z Rudziszek i krwawego kioskarza czy też znaleźć się w przeklętej kamienicy i na giełdzie nieboszczyków. Może też zobaczyć klasztor i cyrk, orgię i uniwersytet, tętniące życiem miasto i korowód otrutych.

Wszystkie historie są prawdziwe, wszystkie miejsca istnieją naprawdę. Kod QR przy każdej z opowieści po jego zeskanowaniu pozwala dokładniej poznać dane miejsce lub obiekt w portalu Baza Poloników (www.baza.polonika.pl).

Instytut Polonika adresuje **KSIĄŻKI POPULARNONAUKOWE** do wszystkich, którzy interesują się spuścizną kulturową wielonarodowej i wielokulturowej Rzeczypospolitej, dziedzictwem polskiej emigracji i wychodźstwa oraz polskich społeczności za granicą. Dbamy o to, aby nasze książki były nie tylko poprawne merytorycznie, lecz także na wysokim poziomie edytorskim. Dlatego podejmujemy współpracę z najlepszymi grafikami, dzięki którym nasze publikacje zdobywają nagrody. Chcemy, aby czytelnicy czerpali satysfakcję zarówno z lektury książek, jak i mieli przyjemność z ich oglądania.

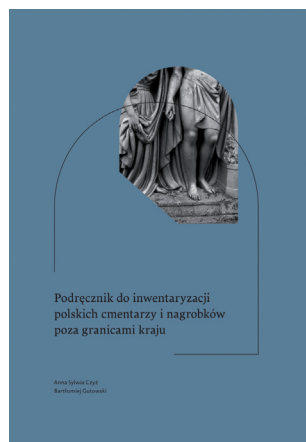
Polacy w Kanadzie. Historia grobami pisana

Autor: Stanisław Stolarczyk

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 218 / Oprawa: twarda, albumowa / ISBN: 978-83-66172-59-3

Jest to historia polskiego osadnictwa w Kanadzie w formie opowieści o gdańskich kupcach z przełomu XVII i XVIII w., żeglarzach i awanturnikach, powstańcach uciekających przed represjami zaborców, Kaszubach sprowadzanych do zakładania osad w dziewiczej puszczy w XIX i początkach XX w., a także o Hallerczykach – żołnierzach ochotnikach z pierwszej wojny światowej. To pierwsze opracowanie historii Polaków w Kanadzie stworzone z perspektywy dziedzictwa zachowanego na cmentarzach.

Wyjątkowy, osobisty stosunek autora do odwiedzonych i opisanych przez niego miejsc oraz tych najmniejszych i wzruszających śladów, jakie zostawili pierwsi Polacy, sprawił, że publikacja żywo opisuje polskie dziedzictwo w Kanadzie.

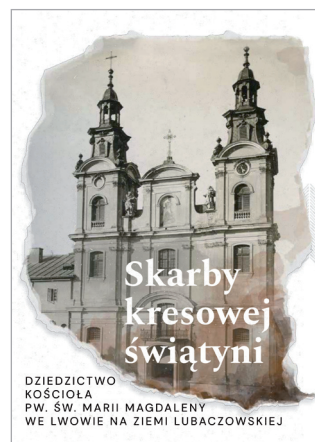
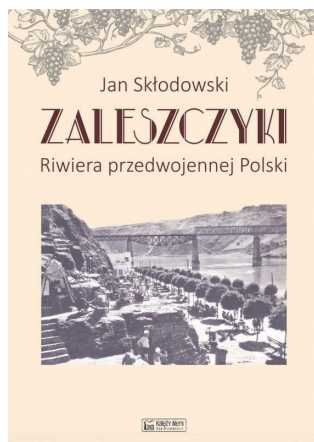
Podręcznik do inwentaryzacji polskich cmentarzy i nagrobków poza granicami kraju

Autor: Anna Sylwia Czyż, Bartłomiej Gutowski

Rok wydania: 2020 (wyd. I); 2022 (wyd. II) / Liczba stron: 211 (wyd. I); 216 (wyd. II) / Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-30-2 (wyd. I); 978-83-66172-39-5 (wyd. II)

To kompendium podstawowej wiedzy dla wolontariuszy, studentów i wszystkich zainteresowanych pracami przy ochronie polskich nekropolii, które po 1945 r. znalazły się poza granicami Polski. zawiera nie tylko informacje, na czym polega inwentaryzacja cmentarzy i nagrobków, lecz także jak je zmierzyć, jak rozpoznać materiał, z którego są wykonane i jak przygotować dokumentację takich prac. Prezentuje też właściwe narzędzia przydatne w pracach inwentaryzacyjnych i dokumentacyjnych na cmentarzach. Dodatkowo wiele fotografii i rysunków ilustruje wybrane przykłady obiektów.

Zaleszczyki. Riwiera przedwojennej Polski

Autor: Jan Skłodowski

Rok wydania: 2021 / Współwydawca: Księży Młyn Dom Wydawniczy / Liczba stron: 212 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-7729-659-2

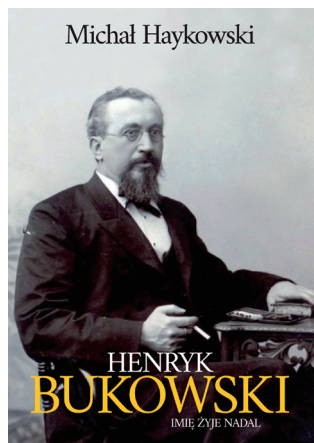
Publikacja opisuje historię niezwykłego kurortu II Rzeczypospolitej. Jest to koedycja Wydawnictwa Księży Młyn i Instytutu Polonika.

Skarby kresowej świątyni – dziedzictwo kościoła św. Marii Magdaleny we Lwowie na ziemi lubaczowskiej

Autor: praca zbiorowa pod red. Janusza Mazura, Piotra Zubowskiego

Rok wydania: 2022 / Współwydawca: Muzeum Kresów w Lubaczowie / Liczba stron: 236 /
ISBN: 978-83-948958-9-1

Publikacja przybliży nie tylko ocalone na terenie ziemi lubaczowskiej dziedzictwo sztuki i kultury jednej z najbardziej znanych świątyn lwowskich – kościoła pw. św. Marii Magdaleny. Wśród zabytków znalazły się przykłady malarstwa, bogaty zbiór tkanin i haftów liturgicznych, złotnictwo i naczynia liturgiczne, archiwalia, fotografie i przedmioty różne, a także elementy sztandarów i skrzynie ewakuacyjne, którymi transportowane było „ocalone dziedzictwo”.

Henryk Bukowski. Imię żyje nadal

Autor: Michał Haykowski

Rok wydania: 2019 / Oprawa: miękka /
ISBN: 978-83-66172-18-0

Biografia przypomina postać niezwykłego Polaka, powstańca styczniowego, emigranta politycznego do Szwecji, gdzie zyskał sławę najwybitniejszego antykwariusza Skandynawii. Bukowski zapisał się również na kartach polskiej historii jako kolekcjoner i mecenas sztuki, który w sposób szczególny otoczył opieką Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu.

To niezwykła biografia, która powstała dzięki korespondencji Bukowskiego zachowanej w archiwach kilku państw, dającej wgląd w myśli i motywy nadawcy, w jego aspiracje, obowiązki, potrzeby i zachcianki. Pozwoliła autorowi wejść w mentalny świat nadawcy, zrozumieć, jakim był ojcem, kupcem, znawcą sztuki i patriotą.

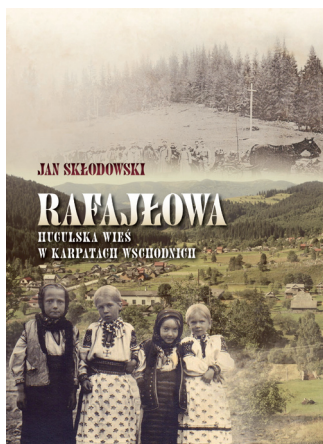

Zapomniane uczelnie Rzeczypospolitej. Kroże - Krzemieniec - Podoliniec

Autor: Jan Skłodowski

Rok wydania: 2019 / Liczba stron: 440 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-02-9

Bogato ilustrowana publikacja przypomina historię Kroży na Żmudzi, Krzemieńca na Wołyniu i Podolinca na Spiszu. Te trzy odległe od siebie miasta, położone dziś w granicach różnych państw – Litwy, Ukrainy i Słowacji – były ważnymi ośrodkami edukacyjnymi i kulturotwórczymi, do których zjeżdżali zarówno uczniowie jak i wykładowcy z różnych krajów europejskich. Dzięki temu miasta i ich szkoły porównywane były do kolebki oświaty – Aten lub do szacownych uczelni o wielowiekowej tradycji. Dlatego też przyjęło się nazywać Kroże – „Atenami Żmudzkiemi”, Krzemieniec – „Atenami Wołyńskimi”, a Podoliniec – „Spiskim Oxfordem”.

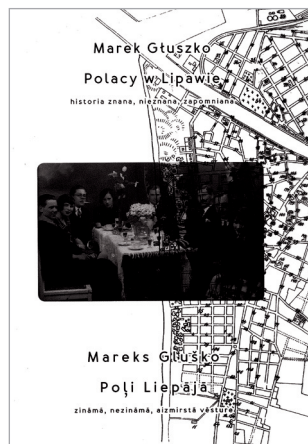
Rafajłowa – huculska wieś w Karpatach Wschodnich

Autor: Jan Skłodowski

Rok wydania: 2019 / Współwydawca:
Wydawnictwo Ruthenus / Liczba stron: 288 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-05-0

Książka, wydana w koedycji z wydawnictwem Ruthenus, to opowieść o huculskiej wsi leżącej dziś na terenie Ukrainy. Rafajłowa – obecnie Bystrycia – rozwinęła się w końcu XIX w. jako leśna osada tartaczna i osada turystyczna. Mieszkańcami wsi byli Rusini, Polacy, Żydzi i Austriacy. Na początku I wojny światowej wieś była świadkiem walk Legionów Polskich. W czasach II Rzeczypospolitej wieś stała się popularnym ośrodkiem letniego i zimowego wypoczynku, bazą dla miłośników turystyki górskiej.

Książka zawiera bogaty materiał archiwalny i współczesne fotografie.

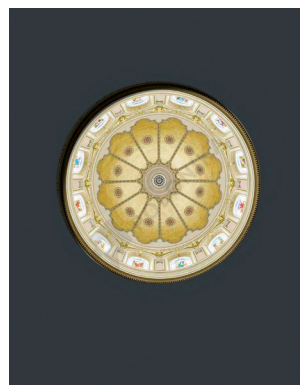

Polacy w Lipawie – historia znana, nieznana, zapomniana

Autor: Marek Głuszko

Rok wydania: 2018 / Oprawa: twarda /
ISBN: 978-83-66172-04-3

Lipawa to miasto portowe na kurlandzkim wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Związki Lipawy z polską historią sięgają początku XVII w. Niestety, w naszej historiografii brakuje publikacji prezentujących polskie dokonania w dziejach lipawskich. Autor, na podstawie własnych zbiorów i przeprowadzonych badań, przedstawia Polaków znanych i nieznanymi, często już zapomnianymi, którzy byli związani z Lipawą. Książka jest bogato ilustrowana materiałem archiwalnym. Została napisana w języku polskim i łotewskim.

Parafie i kościoły polskie w Chicago

Autor: Katarzyna Chrudzimska-Uhera, Anna Sylwia Czyż, Jacek Gołębiowski, Bartłomiej Gutowski

Rok wydania: 2019 / Liczba stron: 291 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-15-9

Parafie i kościoły polskie w Michigan, Massachusetts i Minnesocie

Autor: Anna Sylwia Czyż, Bartłomiej Gutowski, Paweł Sieradzki

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 231 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-33-3

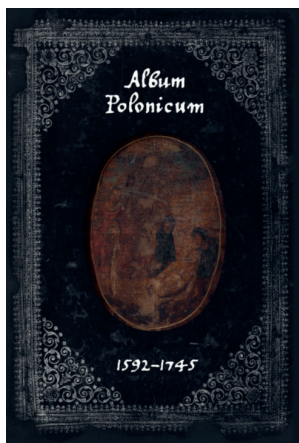
Parafie i kościoły polskie w stanach Wisconsin, Pensylwania, Ohio, Nowy Jork, Maryland i Connecticut

Autor: Katarzyna Chrudzimska-Uhera, Anna Sylwia Czyż, Paweł Sieradzki

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 360 /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-76-0

Publikacje albumowe o polskich parafiach i kościołach w USA służą upowszechnieniu wiedzy o mało znanym a niezwykle interesującym i zróżnicowanym dziedzictwie kulturowym w USA. Z biegiem czasu poddaje się ono szybko postępującym zmianom społecznym, kulturowym i narodowościowym. Często też ulega zniszczeniu i rozproszeniu. Niestety, postępuje zamykanie obiektów kultu religijnego i jednocześnie utrata ich wyposażenia i materiałów archiwalnych, budynki zaś są przekształcane w przestrzenie o zupełnie innej funkcji lub wręcz są demontowane.

Autorzy scharakteryzowali i przedstawili zarówno bryły architektoniczne, jak i poprzez zdjęcia pokazali obecny wygląd wystroju wnętrz kościołów. Kalendarium na końcu każdego z rozdziałów pozwala na poznanie historii wraz z najważniejszymi wydarzeniami towarzyszącymi i osobami zasłużonymi dla rozwoju danej parafii.

Album Polonicum. Metryka nacji polskiej w Padwie 1592–1745

Autor: Mirosław Lenart (red. nauk. serii)

Rok wydania: 2019 / Liczba stron: 2 tomy /
Oprawa: twarda / ISBN: 978-83-66172-06-7

Jest to dwutomowe, fototypiczne wydanie niezwykle ciekawych ksiąg będących świadectwem obecności polskich studentów na Uniwersytecie w Padwie. Karty publikacji wypełniają fotokopie wpisów polskich studentów – członków organizacji studenckiej, zwanej nacją polską, założonej w 1592 r. Wśród ozdobnych, poetyckich dedykacji znajdują się rozbudowane kompozycje heraldyczne, nierzadko będące prawdziwymi dziełami sztuki.

Publikacja po raz pierwszy udostępnia nie tylko polskiemu i włoskiemu, lecz także europejskiemu odbiorcy to niezwykle dzieło sztuki. Równocześnie wydanie wpisało się w uroczyste obchody 800-lecia Uniwersytetu w Padwie.

Nam się chce

Autor: Aneta Dmochowska

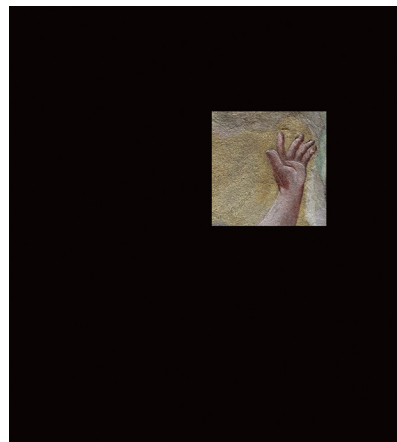
Rok wydania: 2024 / Liczba stron: 195 /
Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-80-7

Publikacja ukazała się w ramach obchodów jubileuszu 5-lecia funkcjonowania programu grantowego Instytutu Polonika pod nazwą „Polskie dziedzictwo kulturowe za granicą – wolontariat”. Przedstawia ona beneficjentów tego programu i projekty realizowane w latach 2019–2023. Każda z organizacji jest zwięźle przedstawiona, a zrealizowane projekty syntetycznie omówione wraz z prezentacją efektów wykonanych działań.

Publikacja dostępna bezpłatnie online.

W ofercie Instytutu Polonika znajdują się **PUBLIKACJE, KTÓRE TOWARZYSZĄ WYDARZENIOM** przez niego organizowanym. Poszerzają one horyzonty i inspirują do refleksji nad dziedzictwem kulturowym, które nas otacza. Dzięki niezwykłym tematom materiały te mogą być pasjonującą lekturą. Zapraszamy do poznania niezwykłych treści, które pomogą wzbogacić wiedzę i mogą zainspirować do dalszych poszukiwań.

I otworzyło się niebo...

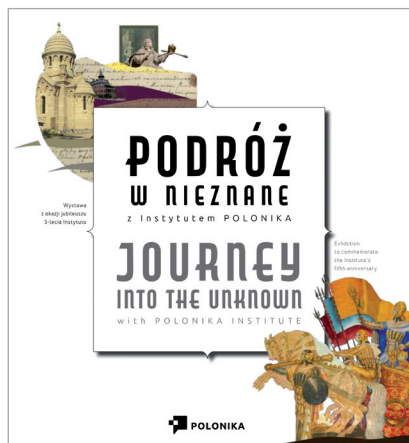
Autor: Paweł Boliński

Rok wydania: 2023 / Liczba stron: 84 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-63-0

Katalog towarzyszył wystawie „I otworzyło się niebo... konserwacja i restauracja iluzjonistycznych fresków Franciszka Ecksteina w cerkwi garnizonowej świętych Apostołów Piotra i Pawła”. Wspólnym celem było zachęcenie odbiorców do zapoznania się z niezwykłymi zdolnościami i umiejętnościami konserwatorów dzieł sztuki, którzy są niczym lekarze zabytków. To swego rodzaju zaproszenie do poznania kulisów ich pracy.

Publikacja dostępna bezpłatnie online.

Podróż w nieznaną z Instytutem Polonika

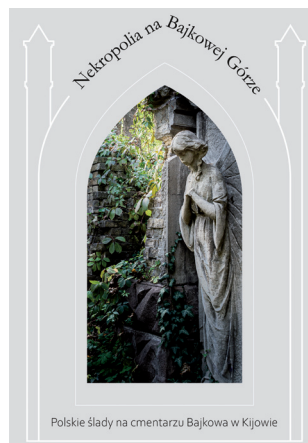
Autor: Anna Ekielska

Rok wydania: 2022 / Liczba stron: 120 /

Oprawa: miękka / ISBN: 978-83-66172-61-6

Katalog towarzyszył wystawie pod tym samym tytułem zorganizowanej przez Instytut Polonika z okazji jubileuszu 5-lecia działalności. Była to także forma podziękowania współpracownikom i partnerom za wspólną realizację projektów, których celem było zarówno objęcie opieką dziedzictwa kulturowego związanego z Polską i Polakami, a pozostającego poza współczesnymi granicami kraju, jak i przywracanie pamięci o tymże dziedzictwie. Nasze prace i projekty realizowane są tam, gdzie znajdują się lub są przywracane z zapomnienia polonika, gdzie tworzyli polscy artyści i inżynierowie, osiedlali się polscy emigranci, gdzie miały miejsce ważne wydarzenia historyczne.

Publikacja dostępna bezpłatnie online.

Nekropolia na Bajkowej Górze. Polskie ślady na cmentarzu Bajkowa w Kijowie

Autor: Bartłomiej Gutowski

Rok wydania: 2021 / Liczba stron: 32 /

ISBN: 978-83-66172-46-3

Publikacja towarzyszyła wystawie o historii mało znanego w Polsce cmentarza Bajkowa. Jest to jeden z nieoczywistych polskich śladów poza granicami naszego kraju. Powstał w 1834 r., a jego nazwa wywodzi się od nazwiska rosyjskiego generała Siergieja Bajkowa. Na terenie nekropolii zachowało się wiele kaplic autorstwa znanych architektów kijowskich. Spoczywają tu m.in.: księgarz i wydawca Leon Idzikowski, prawnik Leonard Jankowski, malarz Wilhelm Kotarbiński, fotograf Włodzimierz Wysocki, kolekcjoner Józef Choynowski czy prezydent Kijowa Józef Zawadzki.

Publikacja dostępna bezpłatnie online.

Tytus Brzozowski. 12 miast

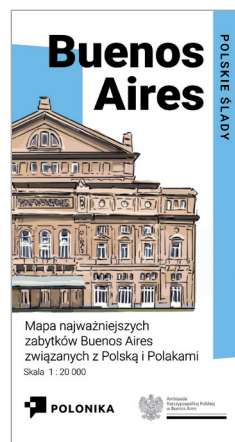
Autor: Dorota Janiszewska-Jakubiak

Rok wydania: 2020 / Liczba stron: 68 /

Oprawa: miękka

Katalog towarzyszył wystawie obrazów, które Tytus Brzozowski namalował we współpracy z Instytutem Polonika. Są to wizerunki 12 miast świata, których historia nierozdzielnie wiąże się z dziejami Polski i Polaków. Każde z nich ma swoje tętno, klimat, koloryt. Czy artyście, malującemu ich nierzeczywiste portrety, udało się to uchwycić? Zapraszamy w podróż tropami poloników.

Publikacja dostępna bezpłatnie online.

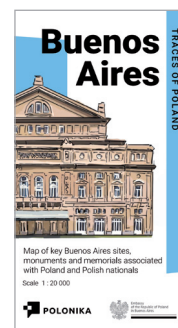

Buenos Aires – polskie ślady / Buenos Aires, huellas polacas / Buenos Aires traces of Poland

Autor: Marta Bryszewska, Plan.pl

Rok wydania: 2023 / Współwydawca: Ambasada RP w Buenos Aires / ISBN 978-83-66172-67-8 (wersja pol.); 978-83-66172-68-5 (wersja hiszp.); 978-83-66172-69-2 (wersja ang.)

Przewodnik w formie mapy przybliży ponad 20 miejsc związanych z Polską i Polakami oraz ukazuje wpływ Polaków na wygląd i rozwój miasta na przestrzeni wieków. Uporządkowane w wygodnej kolejności zabytki są ciekawą propozycją trasy zwiedzania, która umożliwi zapoznanie się z polskim dziedzictwem kulturowym w Buenos Aires.

Najstarszy atlas Rzeczypospolitej Obojga Narodów Nicolasa Sansona (1600–1667)

Autorzy: Wojciech Walczak, Karol Łopatecki, Andrew B. Pernal

Rok wydania: 2024 / Liczba stron: 558 /
Oprawa: twarda / ISBN 978-63-66172-86-9

Rękopiśmienny atlas pod tytułem *Description géographique de tous les estats sujets à la de couronne Pologne, par Sanson fils* z około 1664 r. zawiera opis ziem polskich i 15 map.

Publikacja jest współczesną edycją tekstu źródłowego z XVII w. Rękopis oryginalnego atlasu został przepisany i skolacjonowany. Jego tłumaczenie na język polski otrzymało obszerny autorski komentarz naukowy. Autorzy opracowali także tekst wprowadzenia do chorografii i szerzej do atlasu Nicolasa Sansona I. Według ich koncepcji, publikacja łączy w sobie komponenty monografii naukowej i edycji źródłowej.

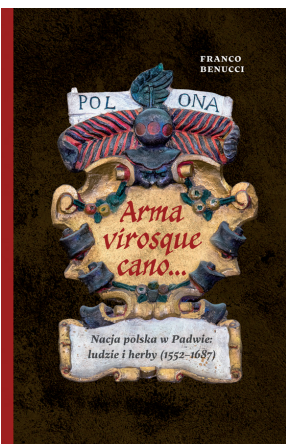
Książka zawiera m.in. reprodukcję całego atlasu, a także reprodukcję wielkiej mapy Rzeczypospolitej autorstwa Sansona.

Odessa – polskim śladem / Одеса польські сліди / Odessa – traces of Poland

Rok wydania: 2022 / Współwydawca: Konsulat Generalny RP w Odessie; Studio Plan Anna Dębska / ISBN: 978-83-66172-51-7 (wersja pol.), 978-83-66172-52-4 (wersja ukr.), 978-83-66172-53-1 (wersja ang.)

Przewodnik zawiera ponad 20 wybranych obiektów związanych z Polską i Polakami, które uszeregowane są w wygodną ścieżkę zwiedzania. Polacy mieszkający na przestrzeni wieków w Odessie wywarli znaczący wpływ na architekturę, kulturę i życie tego miejsca. Świadczy o tym spuścizna materialna zachowana do 2022 roku.

Instytut Polonika pomimo obecnie braku możliwości zwiedzania Odessy, zdecydował się na wydanie publikacji, wierząc w sens popularyzacji i dokumentowania polskiego dziedzictwa za granicą.

Arma virosque cano... Nacja polska w Padwie: ludzie i herby (1552–1687)

Autor: Franco Benucci

To już trzecia i ostatnia część publikacji związanych w Uniwersytecie w Padwie. Książka jest przeglądem polskich herbów studenckich, które są zachowane do dziś w korpusie uniwersyteckim. Losy ich właścicieli autor prezentuje na tle historii *universitas* i *natio*, do której należeli. Omawia herby poczynając od postaci zajmujących najwyższe stanowiska, poprzez kolejne w hierarchii, aż do najniżej usytuowanych w społeczności akademickiej.

Książka kontynuuje tematykę wydawnictwa jubileuszowego pt. *Album Polonicum 1592–1745. Metryka nacji polskiej w Padwie (2019)* związanego z 800-leciem włoskiej uczelni oraz publikacji *Herby przedstawicieli nacji polskiej na Uniwersytecie Padewskim. Katalog znaków heraldycznych*.

Instytut Polonika jest wyspecjalizowaną instytucją kultury. Naszym celem jest zachowanie materialnych śladów kultury polskiej za granicą oraz kształtowanie świadomości Polaków na temat dziedzictwa kulturowego. Prowadzimy projekty o charakterze konserwatorskim, naukowo-badawczym, edukacyjnym i popularyzatorskim oraz wydawniczym. Dzięki tym działaniom zachowujemy materialne świadectwa naszych dziejów i przywracamy pamięć o ważnych dla współczesnych Polaków osobach oraz istotnych faktach historycznych.

Tomasz Jakubowski

Polonika w kolekcji grafiki
w Państwowym Muzeum
Historii Religii w Petersburgu

MARIA KALAMAJSKA-SAEED

Ostra Brama w Wilnie
Aušros vartai Vilniuje

Bronisław
Piłsudski

Opracowanie
Aleksandra Zymalski

Dziennik
1882-1885

www.polonika.pl / baza.polonika.pl

ul. Madalińskiego 101, 02-549 Warszawa

e-mail: kontakt@polonika.pl; tel. 22 270 14 66